

Kuratorium Oświaty w Warszawie
Al. Jerozolimskie 32, 00-024 Warszawa

WNIOSEK

O PRZEPROWADZENIE DZIAŁAŃ NADZORCZYCH

Działając imieniem Fundacji Wolność od Religii z siedzibą w Lublinie, zwracam się z wnioskiem o podjęcie adekwatnych działań nadzorczych wobec dyrekcji I Liceum Ogólnokształcącego im. Adama Mickiewicza przy ul. Mickiewicza 3, w Węgrowie, 07-100, która **opublikowała dane uczniów nieuczestniczących w rekolekcjach** oraz zapobieganie dalszym działaniom mającym charakter dyskryminacji ze względu na wyznanie.

W I Liceum Ogólnokształcącym, ze względu na odbywające się rekolekcje wielkopostne, przez 3 dni, w szkole odbywały się wyłącznie dwie pierwsze lekcje, a następnie uczniowie uczęszczający na katechezę rzymskokatolicką uczestniczyli w rekolekcjach, zaś pozostali uczniowie (kilkadziesiąt osób) pozostali w szkole na zajęciach wychowawczych. Od pierwszego dnia rekolekcji na drzwiach pracowni, w których odbywały się zajęcia wychowawcze, została wywieszona imienna lista uczniów, zatytułowana „**Uczniowie nieuczestniczący w rekolekcjach**”. Wywołało to niepokój wśród uczniów, którzy nie brali udziału w rekolekcjach, jak również ich rodziców. W opinii uczniów zebranej przez zespół Fundacji, została naruszona ich godność, pojawiła się obawa ostracyzmu i wykluczenia ze strony pozostałych uczniów czy nawet nauczycieli uczących w szkole. Należy nadmienić, że listy z danymi osobowymi uczniów nieuczestniczących w rekolekcjach w kościele rzymskokatolickim wisiały przez cały 3-dniowy okres rekolekcji, a więc były widoczne zarówno dla uczniów, nauczycieli, pracowników szkoły, a także innych osób, które mogły pojawić się w tych dniach w szkole.

W związku z powyższym, wnoszę o poszanowanie ustawy o ochronie danych osobowych z 29 sierpnia 1997 roku, Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia

1997 roku oraz pozostałych obowiązujących przepisów prawnych dotyczących dyskryminacji ze względu na wyznanie. Zakaz dyskryminacji ze względu na przekonania religijne lub światopogląd uregulowany jest w znacznej ilości aktów normatywnych o charakterze międzynarodowym, unijnym i krajowym.

Zgodnie z art. 1 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych: *każdy ma prawo do ochrony dotyczących go danych osobowych*. Ochrona danych osobowych stanowi jeden z najważniejszych aspektów prawa do prywatności. Powszechnie przyjmuje się, że do udostępnienia danych konieczna jest zgoda osoby zainteresowanej. Szkoła nie powinna ingerować w sferę wolności uczniów, która wymaga wyjątkowej ochrony. W przedmiotowej sprawie, poprzez ujawnienie list uczniów nieuczestniczących w rekolekcjach dyrekcja szkoły naruszyła postanowienia art. 1 ust. 2 Ustawy tj. przetwarzanie *danych osobowych* może mieć miejsce ze względu na dobro publiczne, dobro osoby, której dane dotyczą, lub dobro osób trzecich w zakresie i trybie określonym ustawą. Niewątpliwie w przedmiotowej sprawie nie można mówić o przetwarzaniu danych osobowych dzieci ze względu na ich dobro, dobro osób trzecich, czy też tym bardziej dobro publiczne. Zgodnie natomiast z przepisem art. 27 ust. 1 Ustawy, zabrania się przetwarzania danych ujawniających pochodzenie rasowe lub etniczne, poglądy polityczne, przekonania religijne lub filozoficzne, przynależność wyznaniową. W związku z tym dane dotyczące uczniów nieuczestniczących w rekolekcjach, jako dane wrażliwe w rozumieniu Ustawy, nie powinny zostać ujawnione.

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej formułuje zakaz dyskryminacji w art. 32 ust. 1 i ust. 2, zgodnie z którym: *Wszyscy są wobec prawa równi. Wszyscy mają prawo do równego traktowania przez władze publiczne. Nikt nie może być dyskryminowany w życiu politycznym, społecznym lub gospodarczym z jakiejkolwiek przyczyny*. Szkoła stanowi miejsce, w którym wszyscy uczniowie powinni być traktowani jednakowo, a co za tym idzie miejscem neutralnym światopoglądowo i przyjaznym wszystkim uczniom.

Postępowanie dyrekcji szkoły wywołało niepokój wśród uczniów nieuczestniczących na rekolekcje. Wskazani uczniowie nie zasługują na to, aby byli gorzej traktowani niż uczniowie biorący udział w rekolekcjach. Nie jest możliwe usprawiedliwienie zachowania szkoły w świetle obowiązujących norm prawnych, oraz w świetle zasad dobra dziecka, szczególnej ochrony praw dziecka i ucznia, oraz w świetle zasad współżycia społecznego.

Zgodnie z § 1 ust. 3 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 kwietnia 1992 r. dotyczącego warunków i sposobu organizowania nauki religii w publicznych przedszkolach i szkołach: *Uczestniczenie lub nieuczestniczenie w przedszkolnej albo szkolnej nauce religii lub etyki nie może być powodem dyskryminacji przez kogokolwiek w jakiejkolwiek formie*. W

związku z tym przepisem, skoro udział w lekcjach religii lub etyki nie może być powodem dyskryminacji to stosując wnioskowanie z większego na mniejsze, udział w rekolekcjach tym bardziej nie może być powodem dyskryminacji. Jednak w przedmiotowej sprawie zasada zakazu dyskryminacji została naruszona przez Szkołę.

Na podstawie art. 53 ust. 7 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej: *Nikt nie może być obowiązany przez organy władzy publicznej do ujawnienia swojego światopoglądu, przekonań religijnych lub wyznania.* Szkoła powinna dążyć do równego traktowania wszystkich uczniów, nie biorąc pod uwagę kryteriów typu religia czy też np. rasa. Prawo do ochrony danych osobowych każdego ucznia, bez względu na wyznanie, powinno być jednakowo chronione. Szkoła swoim działaniem naruszyła godność uczniów wskazanych na listach.

Zgodnie z art. 53 ust. 3 i ust. 4 w związku z art. 48 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku, *rodzice mają prawo do zapewnienia dzieciom wychowania i nauczania moralnego i religijnego zgodnie ze swoimi przekonaniami; religia kościoła lub innego związku wyznaniowego o uregulowanej sytuacji prawnej może być przedmiotem nauczania w szkole, przy czym nie może być naruszona wolność sumienia i religii innych osób.* Wynika z tego, że w Szkole nie może być naruszona wolność sumienia i religii, jednak w przedmiotowej sprawie takie naruszenie miało miejsce. Wywieszenie list zawierających imiona i nazwiska osób nieuczestniczących w rekolekcjach także stanowi naruszenie wolności sumienia i wyznania.

Zakaz dyskryminacji ze względu na to kryterium został szeroko unormowany w prawie międzynarodowym. Jego podstawy znajdują się zwłaszcza w: Międzynarodowym Pakcie Praw Obywatelskich i Politycznych, Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, Karcie Praw Podstawowych, Protokole nr 1 do Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności oraz w Konwencji o prawach dziecka.

Zgodnie z art. 3 ust. 1 Konwencji o prawach dziecka z dnia 20 listopada 1989 roku, *we wszystkich działaniach dotyczących dzieci, podejmowanych przez publiczne lub prywatne instytucje opieki społecznej, sądy, władze administracyjne lub ciała ustawodawcze, sprawą nadrzędną będzie najlepsze zabezpieczenie interesów dziecka.* Szkoła udostępniając listy publicznie naruszyła interesy swoich uczniów. Wobec wskazanej Szkoły powinny zostać wyciągnięte daleko idące konsekwencje. W przeciwnym wypadku tego typu działania będą się powtarzać. Jak stanowi art. 14 ust. 1 i 2 Konwencji o prawach dziecka, *Państwa-Strony będą respektowały prawo dziecka do swobody myśli, sumienia i wyznania, będą respektowały prawa i obowiązki rodziców lub, w odpowiednich przypadkach, opiekunów prawnych odnośnie do ukierunkowania dziecka w korzystaniu z jego prawa w sposób zgodny z rozwijającymi się zdolnościami dziecka.* Szkoła ma obowiązek szanować decyzje rodziców o nieuczestniczeniu przez dzieci w rekolekcjach. Działanie Szkoły

nie wyrażało szacunku, a wręcz przeciwnie - spowodowało obrazę i lekceważenie uczniów nieuczestniczących w rekolekcjach. W tym przypadku działanie Szkoły niewątpliwie stanowi dyskryminację ze względu na wyznanie.

Warto podkreślić, że nazwisko jest dobrem osobistym chronionym na podstawie art. 23 kodeksu cywilnego. Jak stanowi art. 23 kodeksu cywilnego: *Dobra osobiste człowieka, jak w szczególności zdrowie, wolność, cześć, swoboda sumienia, nazwisko lub pseudonim, wizerunek, tajemnica korespondencji, nietykalność mieszkania, twórczość naukowa, artystyczna, wynalazcza i racjonalizatorska, pozostają pod ochroną prawa cywilnego niezależnie od ochrony przewidzianej w innych przepisach.* Szkoła dopuściła się również naruszenia dobra osobistego, jakim jest godność. Art. 24 kodeksu cywilnego przewiduje skutki naruszenia dóbr osobistych: *Ten, czyje dobro osobiste zostaje zagrożone cudzym działaniem, może żądać zaniechania tego działania, chyba że nie jest ono bezprawne. W razie dokonanego naruszenia może on także żądać, ażeby osoba, która dopuściła się naruszenia, dopełniła czynności potrzebnych do usunięcia jego skutków, w szczególności ażeby złożyła oświadczenie odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie. Na zasadach przewidzianych w kodeksie może on również żądać zadośćuczynienia pieniężnego lub zapłaty odpowiedniej sumy pieniężnej na wskazany cel społeczny.* Ponadto, zgodnie z art. 448 kodeksu cywilnego: *W razie naruszenia dobra osobistego sąd może przyznać temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone, odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę lub na jego żądanie zasądzić odpowiednią sumę pieniężną na wskazany przez niego cel społeczny, niezależnie od innych środków potrzebnych do usunięcia skutków naruszenia.* Zgodnie z przywołanymi przepisami, każdy z uczniów, którego dobro osobiste zostało naruszone może dochodzić swoich roszczeń na podstawie prawa cywilnego.

Wskazać również należy, iż wniosek jest zasadny w świetle przepisów ustawy o systemie oświaty. Zgodnie z art. 31 wskazanej ustawy, kurator oświaty sprawuje nadzór nad m.in. szkołami. Zgodnie natomiast z art. 33 ust. 2 pkt 6 ustawy o systemie oświaty nadzorowi podlega w szczególności przestrzeganie praw dziecka i praw ucznia oraz upowszechnianie wiedzy o tych prawach.

W związku z powyższym, zwracam się z wnioskiem o wyciągnięcie odpowiednich konsekwencji wobec dyrekcji szkoły, która w związku z udostępnieniem danych osobowych uczniów nieuczestniczących na rekolekcje, naruszyła wiele przepisów prawnych jw.

Dorota Wójcik

prezeska zarządu